

Omroep MAX

Bij brief van 4 februari 2021 heeft de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media het Commissariaat voor de Media gevraagd op grond van artikel 2.31, eerste lid van de Mediawet een advies uit te brengen over de aanvragen voor een erkenning of een voorlopige erkenning voor de verzorging van media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst die voor 1 februari 2021 bij het Commissariaat zijn ingediend. Omroep MAX heeft op 25 januari 2021 een aanvraag voor een erkenning ingediend bij het Commissariaat.

De minister heeft het Commissariaat gevraagd in het advies specifieke aandacht te besteden aan de volgende punten: de ledeneis, het zijn van een omroepvereniging, de stromingseis, de vertegenwoordiging van de identiteit in het programmabeleid, de naleving van de Mediawet, de governance en de toegevoegde waarde van aanvragers van een (voorlopige) erkenning.

Leeswijzer

Allereerst geven wij het advies weer. Vervolgens gaan we in op de onderdelen uit de adviesaanvraag van de minister. Tot slot gaat het Commissariaat in op een aantal punten waaraan hij vanuit zijn missie en voor het kunnen uitoefenen van goed toezicht veel belang hecht.

Advies

Het Commissariaat stelt vast dat Omroep MAX aan de formele vereisten van de Mediawet 2008 voldoet om voor een erkenning in aanmerking te komen. Ook voor het overige ziet het Commissariaat geen beletselen voor erkenningsverlening. Gelet daarop adviseren wij om Omroep MAX de gevraagde erkenning voor de concessieperiode 2022-2026 te verlenen.

Ledendrempel

Omroep MAX heeft het wettelijk minimum vereiste aantal leden behaald om als een zelfstandige omroepvereniging in aanmerking te komen voor een erkenning.

Het zijn van een omroepvereniging

Rechtspersoon

Uit de akte van oprichting van 16 september 2002, bijgevoegd bij de erkenningsaanvraag, blijkt dat Omroep MAX een vereniging is.

Uitvoering publieke mediaopdracht als doelstelling

In de akte van statutenwijziging van 24 november 2020 is als statutaire (hoofd)doelstelling de wettekst van artikel 2.24, eerste lid, onder b van de Mediawet 2008 overgenomen (het ter uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau media-aanbod verzorgen en alle activiteiten te verrichten die nodig zijn om daarmee een publieke taak van algemeen nut te vervullen).

Stromingseis

De stroming die Omroep MAX vertegenwoordigt, staat in de statuten als volgt beschreven:

'om in haar programma te voorzien in de maatschappelijke, culturele of godsdienstige dan wel geestelijke behoeften van ouderen en zich in haar programma te richten op de bevrediging van in het volk levende maatschappelijke, culturele of godsdienstige dan wel geestelijke behoefte waarbij met name aandacht aan de ouderen in de samenleving zal worden besteed.'

In zijn beleidsplan benoemt omroep MAX zijn doelgroep als de vijftigplusser.

In het erkenningsadvies van 2014 heeft het Commissariaat vastgesteld dat het bevolkingsdeel dat Omroep MAX vertegenwoordigt, een stroming is in de zin van de Mediawet 2008. Nu de omroepvereniging datzelfde deel van de bevolking wil representeren en Omroep MAX aan de ledeneis heeft voldaan, komt het Commissariaat tot de conclusie dat Omroep MAX voldoet aan de eis die is gesteld in artikel 2.24, eerste lid sub c van de Mediawet 2008 en daarmee bijdraagt aan de pluriformiteit van de publieke omroep.

Het Commissariaat stelt vast dat Omroep MAX heeft voldaan aan de formele vereisten die artikel 2.24 de Mediawet 2008 aan een omroepvereniging stelt.

Identiteit vertegenwoordigd in programmabeleid

In zijn beleidsplan beschrijft Omroep MAX dat zij de (statutaire) doelstelling tracht te bereiken door media-aanbod te maken specifiek vanuit de leef- en denkwereld van de vijftigplusser die door alle levenservaring in staat is het leven ten volle te vieren. Daarbij is de manier waarop het media-aanbod wordt gemaakt onderscheidend. Verder zegt Omroep MAX dat zij niet alleen media-aanbod aan vijftigplussers wil bieden maar ook op wil komen voor hun belangen door via haar programma's onderwerpen aan de kaak te stellen die de doelgroep raken, zoals pensioen en waardig ouder worden.

De komende concessieperiode wil Omroep MAX zich op alle platforms profileren met media-aanbod dat een mix is van bestaande successen en nieuwe formats. Het beleidsplan vermeldt als kernwaarden van Omroep MAX: betrokken, verbindend en betrouwbaar.

Voor al het media-aanbod hanteert Omroep MAX een aantal uitgangspunten:

1. Het media-aanbod moet aansluiten bij de leef- en denkwereld van vijftigplussers op een professionele wijze, onafhankelijk van politiek en commercie.
2. Het media-aanbod richt zich op thema's en genres die de doelgroep graag ziet, hoort en leest, hetgeen via het MAX Opinie Panel wordt gepeild.
3. De omroep laat vijftigplussers zien zoals ze zijn: genietend van het leven zonder de ogen te sluiten voor de negatieve kanten van het ouder worden.
4. Al het media-aanbod voldoet aan specifieke criteria zoals geen muziek onder gesproken woord, minder gehaaste gesprekken, geen gevloek of ongevraagd tutoyeren en minder snelle montages.
5. De 'merken' van de omroep zijn duidelijk herkenbaar aan de missie en kernwaarden.

De omroep zegt er te willen zijn voor alle vijftigplussers. Het media-aanbod moet daarom een weerspiegeling zijn van de Nederlandse bevolking in gender, leeftijd, opleiding, geografische spreiding, etniciteit en handicap.

Bestaande titels die volgens Omroep MAX heel hoog worden gewaardeerd door de doelgroep wil zij de komende concessieperiode handhaven. In haar beleidsplan zegt de omroep nieuwe titels over nieuwe onderwerpen of vanuit een andere invalshoek te willen maken waarvan in het beleidsplan een aantal voorbeelden worden genoemd.

Naar het oordeel van het Commissariaat weerspiegelt het voorgenomen programmabeleid de identiteit van Omroep MAX en levert het een bijdrage aan het uitvoeren van de publieke mediaopdracht.

Democratische invloed leden op het programmabeleid

Omroep MAX heeft blijkens de statuten een ledenraad waarin alle leden van de vereniging zijn vertegenwoordigd. De ledenraad bestaat uit vijftien leden die gekozen worden vanuit en door de leden. De ledenraad is het hoogste orgaan binnen de vereniging.

De ledenraad kent geen reguliere vergaderingen maar wordt bijeengeroepen door de directie. Omroep MAX heeft mondeling toegelicht dat de ledenraad in principe tweemaal per jaar vergadert; de vergadermomenten zijn gekoppeld aan belangrijke data in de planning- en controlcyclus van de omroep. Hoewel aan de ledenraad statutair of reglementair geen bevoegdheden toekomen die in directe zin betrekking hebben op het (programma)beleid van de vereniging blijkt dit in de praktijk wel het geval te zijn. Bij iedere vergadering geeft de directeur/bestuurder ook inzicht in voorgenomen programmering en kan de ledenraad hierop input geven.

Omroep MAX heeft aangegeven de statuten in overeenstemming te brengen met de praktijk voor het vastleggen van reguliere ledenvergaderingen en bevoegdheden van de ledenraad ten aanzien van de invloed op het programmabeleid.

Het Commissariaat is van oordeel dat de leden van Omroep MAX op democratisch aanvaardbare wijze directe invloed kunnen uitoefenen op het (programma)beleid.

Contributie

Omroep MAX voldoet aan het contributievereiste van artikel 2.24, eerste lid onder e van de Mediawet 2008.

Naleving Mediawet

Omroep MAX stelt de mediawet zorgvuldig na te leven. De omroep benadrukt het belang van onafhankelijkheid en de naleving van het dienstbaarheidsverbod. In de huidige concessieperiode hebben wij geen overtredingen door Omroep MAX geconstateerd die aanleiding vormden voor een sanctieprocedure. Wel zijn door het Commissariaat gedurende deze periode gesprekken gevoerd met de omroep over concrete of algemene nalevingsaspecten.

Het Commissariaat heeft, mede op basis van het beleidsplan en het handelen in het verleden, geen aanwijzingen dat Omroep MAX zich niet zal houden aan de Mediawet en de richtlijnen van het Commissariaat.

Governance

Omroep Max kent de volgende drie organen: de directie, de raad van toezicht en de ledenraad. Uit de beschrijving van de bestuurlijke organisatie, de statuten en het huishoudelijk reglement Raad van Toezicht blijkt een heldere organisatiestructuur. De taken en bevoegdheden van de verschillende organen zijn duidelijk vastgelegd en hieruit blijkt geen vermenging van taken tussen bestuur en toezicht.

Wel willen we de bezetting van de Raad van Toezicht als aandachtspunt benoemen. Volgens de statuten moet de raad bestaan uit 3 leden. Door het plotselinge overlijden van een van de leden vorig jaar bestaat de raad momenteel uit slechts 2 leden. Er hebben er in het verleden al vaker gesprekken plaats gevonden tussen het Commissariaat en de omroep over het feit dat de raad niet uit het in de statuten benoemde aantal leden bestaat. Bij de mondelinge toelichting heeft Omroep Max toegezegd dat de verwachting is dat binnen 3 maanden een nieuw lid wordt benoemd.

Wat betreft dubbelfuncties in bestuur en raad van toezicht, hebben we vastgesteld dat deze zijn uitgesloten. We hebben geen zaken geconstateerd waaruit blijkt dat er geen sprake is van deugdelijk, onafhankelijk en deskundig toezicht. Het openbaar werven van directieleden en leden van de raad van toezicht is niet expliciet in de statuten en reglementen benoemd. Voor de Raad van Toezicht is conform de formulering in de Mediawet opgenomen dat het profiel openbaar is en bij het werven van bestuursleden blijkt dat hier gebruik wordt gemaakt van een profielschets. Omroep Max heeft toegezegd dit mee te nemen bij de geplande aanpassing van statuten en reglementen komend jaar.

Wel blijkt uit de statuten dat de voorzitter van de raad van toezicht tevens de voorzitter van de ledenraad is. Deze dubbelrol is weliswaar niet in strijd met wet- en regelgeving, want die ziet niet op de ledenraad. Maar het Commissariaat vindt dit wel onwenselijk. Het komt een gebalanceerde rolverdeling binnen de organisatie niet ten goede en kan de onafhankelijke positie van de ledenraad aantasten. Verder constateren wij dat de ledenraad wordt gekozen door de leden op voordracht van het bestuur. Ook dat is onwenselijk. Ter voorkoming van de schijn van belangenverstrengeling adviseren wij Omroep MAX vast te leggen dat de positie van voorzitter van de ledenraad niet wordt vervuld door een lid van de raad van toezicht of van het bestuur en dat leden van de ledenraad niet op voordracht van het bestuur worden verkozen.

Het Commissariaat concludeert dat Omroep MAX voldoet aan de vereisten uit artikel 2:142a, eerste lid van de Mediawet 2008.

Journalistieke kwaliteitsstandaarden

Om te verzekeren dat medewerkers redactioneel onafhankelijk kunnen functioneren, beschikt Omroep MAX over een mediacode en een redactiestatuut. Hierin zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden, alsmede rechten en plichten van medewerkers en organen die betrokken zijn bij het samenstellen van media-aanbod vastgelegd. MAX hanteert het uitgangspunt dat zowel de identiteit van de omroep als de onafhankelijkheid en vakmatigheid van de medewerkers die inhoudelijk betrokken zijn bij de totstandkoming van het media-aanbod, volledig gewaarborgd moet zijn. Zowel de mediacode als het redactiestatuut zijn online te raadplegen.

Voor waarborgen dat journalistieke normen en kernwaarden worden gehanteerd, wordt in het redactiestatuut verwezen naar uitgangspunten zoals opgenomen in de Leidraad voor de Raad voor de Journalistiek. Medewerkers streven ernaar om bij de totstandkoming van (journalistiek) media-aanbod te handelen conform die uitgangspunten.

In het redactiestatuut is ook opgenomen dat medewerkers hun taken uitoefenen zonder inmenging van buitenaf en hun eigen programmatische en journalistieke agenda bepalen. Daarbij laten ze zich niet beïnvloeden door personen of instellingen met eigen commerciële, culturele, maatschappelijke of politieke belangen. Daarnaast weren medewerkers iedere vorm van slukreclame en invloeden van sponsors of co-financiers in redactionele aangelegenheden.

Het Commissariaat stelt vast dat Omroep MAX over een redactiestatuut beschikt als bedoeld in artikel 2.88, derde lid, van de Mediawet 2008.

Administratieve Organisatie / Interne Beheersing en financiële reserve

Omroep MAX heeft bij de aanvraag naast een beknopte beschrijving van de processen ook het volledige handboek AO/IB aangeleverd. Daarbij is per proces een beschrijving opgenomen waarbij aandacht besteed is aan functiescheiding, controlepunten, managementinformatie en relevante documenten/systemen.

Naar het oordeel van het Commissariaat blijkt uit de beschikbare cijfers dat de financiële positie van Omroep MAX stabiel is. Op basis van de omvang van het eigen vermogen van Omroep MAX ultimo 2019 is het niet aannemelijk dat het eigen vermogen op 31 december 2021 negatief zal zijn.

Bereidheid tot samenwerking

In de erkenningsaanvraag zegt Omroep MAX dat de omroep loyaal is aan de doelstellingen van de publieke omroep als geheel en zich inzet voor de ambities zoals geformuleerd in het concessiebeleidsplan 2022-2026 van de NPO.

Omroep MAX zegt in haar beleidsplan al haar media-aanbod beschikbaar te stellen voor verspreiding op de aanbodkanalen van de landelijke publieke omroep. Omroep MAX zegt daarnaast zich te committeren aan de afspraken die worden gemaakt met de NPO en andere omroeporganisaties in het kader van het behalen van de doelstellingen van de publieke omroep als geheel.

In haar beleidsplan heeft Omroep MAX een opsomming gegeven van de samenwerkingen binnen het bestel: zij is voornemens in de nieuwe concessieperiode een samenwerkingsomroep te vormen met WNL (intentieverklaring bijgevoegd), een samenwerking met KRO-NCRV voor het Zapp Sinterklaasfeest, in het project Albert, waarin acht omroepen samenwerken om duurzamer te werken, met alle omroepen voor rechtenmanagement in Dutch Core, met regionale omroepen: Omroep Brabant rondom carnaval, Omrop Fryslân voor het Skûtsjejournaal).

Omroep MAX toont naar het oordeel van het Commissariaat de benodigde bereidheid om samen te werken met andere omroeporganisaties binnen het landelijke publieke bestel en is loyaal aan de doelstellingen van de publieke omroep als geheel.